

Kwalifikacja cząstkowa na poziomie piątym Polskiej Ramy Kwalifikacji i europejskich ram kwalifikacji

Świadczenie usług medyczno-pielęgniacyjnych i opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej

Status: włączona funkcjonująca

Rodzaj: cząstkowa

Kategoria: szkolnictwo branżowe

Data włączenia do ZSK: 2021-09-01

Branża w szkolnictwie branżowym: opieki zdrowotnej (MED)

Dokument potwierdzający nadanie kwalifikacji: Certyfikat kwalifikacji zawodowej

Informacje o kwalifikacji

W razie potrzeby warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji

Do egzaminu przystąpić mogą: 1. uczniowie i absolwenci branżowych szkół I stopnia, uczniowie i absolwenci 4-letnich techników oraz uczniowie, słuchacze i absolwenci szkół policealnych, rozpoczynający kształcenie w klasie I tych szkół od roku 2017/2018, a w kolejnych latach w kolejnych klasach/semestrach tych szkół, 2. uczniowie i absolwenci 5-letniego technikum rozpoczynający kształcenie w klasie I tej szkoły od roku 2019/2020, a w kolejnych latach w kolejnych klasach tych szkół, 3. uczniowie i absolwenci 2-letniej branżowej szkoły II stopnia, rozpoczynający kształcenie w klasie I tej szkoły począwszy od roku szkolnego 2020/2021, a w kolejnych latach w kolejnych klasach tych szkół, 4. osoby, które ukończyły kwalifikacyjne kursy zawodowe prowadzone przez podmioty, o których mowa w art. 117 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59), na których kształcenie rozpocznie się nie wcześniej niż 1 stycznia 2020 r. 5. osoby spełniające warunki określone w przepisach w sprawie egzaminów eksternistycznych - od dnia 1 listopada 2025 r., 6. osoby dorosłe, które ukończyły praktyczną naukę zawodu dorosłych lub przyuczenie do pracy dorosłych, jeżeli program przyuczenia uwzględniał wymagania w podstawie programowej kształcenia w zawodach, zgłoszonych przez starostę do komisji egzaminacyjnej - od dnia 1 listopada 2025 r.

Wymagane kwalifikacje poprzedzające

Opis

Świadectwo potwierdzające uzyskanie wykształcenia średniego lub średniego branżowego albo ukończenie 18 roku życia

Okres ważności dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji i warunki przedłużenia jego ważności

Bezterminowo

Informacje dodatkowe

Podstawa prawna włączenia kwalifikacji do ZSK

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia z dnia 23 grudnia 2024 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego

Kod kwalifikacji (od 2020 roku)

13904

Efekty uczenia się

Zestawy efektów uczenia się

1) Bezpieczeństwo i higiena pracy

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Opisuje warunki i organizację pracy zapewniające wymagany poziom ochrony zdrowia i życia przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy podczas ręcznych prac transportowych
- b. opisuje kryteria warunkujące bezpieczeństwo pracy w zawodzie, takie jak: przestrzeń pielęgnacyjna bez barier, sprzęt wspomagający podnoszenie i przemieszczanie pacjentów
- c. rozpoznaje znaczenie piktogramów informujących o zagrożeniach w instytucjach ochrony zdrowia i pomocy społecznej

2. Rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia instytucje oraz służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
- b. wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska

3. Opisuje prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym przestrzegania obowiązujących standardów i procedur postępowania oraz reagowania na sytuacje niepożądane
- b. wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy

4. Opisuje zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia czynniki ryzyka na stanowisku pracy
- b. wymienia środki dezynfekcyjne, odkażające, myjące i czyszczące, zawierające substancje szkodliwe, które mogą uszkadzać skórę, błony śluzowe oraz układ oddechowy
- c. omawia procedury postępowania przeciwdziałającego czynnikom szkodliwym i zagrożeniom w miejscu pracy
- d. stosuje zasady bezpieczeństwa podczas asystowania osobie niesamodzielnej w trakcie badania w pracowni RTG (radioisotope thermoelectric generator) w celu ograniczenia do minimum narażenia na napromieniowanie
- e. opisuje objawy oparzeń skóry w wyniku zadziałania wysokiej temperatury, kontaktu z gorącymi powierzchniami i uszkodzonym sprzętem elektrycznym
- f. opisuje objawy ze strony układu mięśniowo- -szkieletowego spowodowane przemieszczaniem pacjentów lub dźwiganie ciężkich przedmiotów
- g. opisuje objawy zespołu wypalenia zawodowego w wyniku pracy zmianowej, nocnej i długotrwałego kontaktu z ciężko chorymi osobami
- h. zapobiega zagrożeniom dla zdrowia i życia człowieka w środowisku pracy

5. Stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia obowiązki pracownika dotyczące ochrony przeciwpożarowej, w tym wynikające z instrukcji obowiązującej w miejscu pracy
- b. opisuje podstawowe zabezpieczenia na wypadek pożaru, procedurę wszczynania alarmu, reagowania na alarm pożarowy oraz zasady organizacji akcji ratowniczej do czasu przybycia straży pożarnej

6. Organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii oraz przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska

Kryteria weryfikacji:

- a. wyjaśnia zasady organizacji przestrzeni pielęgnacyjnej, takie jak: likwidacja barier architektonicznych oraz zapewnienie czystej i suchej podłogi
- b. opisuje czynniki warunkujące bezpieczeństwo na stanowisku pracy, takie jak: przestrzeń pielęgnacyjna bez barier, sprzęt wspomagający podnoszenie i przemieszczanie pacjentów
- c. dobiera wyposażenie i sprzęt do stanowiska pracy, takie jak: łóżko z regulowaną wysokością i oprzyrządowaniem, sprzęt wspomagający podnoszenie i przemieszczanie pacjentów
- d. sprawdza sprawność sprzętu i zabezpieczenie przewodów elektrycznych
- e. stosuje bezpieczne metody przemieszczania pacjentów w obrębie łóżka i poza nim oraz przenoszenia ciężkich przedmiotów

7. Stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje przeznaczenie odzieży służbowej i ochronnej, w tym obuwia i rękawic
- b. stosuje środki ochrony indywidualnej w zależności od wykonywanej pracy

8. Udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego
- b. ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego
- c. zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku
- d. układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej
- e. powiadamia odpowiednie służby
- f. prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie
- g. prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar

- h. wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji

2) Podstawy opieki nad osobą chorą i niesamodzielną oraz podstawy opieki medycznej

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Przedstawia prawno-etyczne podstawy wykonywania zawodu

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia zasady etyki zawodowej oraz cechy, jakie powinna posiadać osoba wykonująca zawód
- b. wymienia zadania zawodowe wynikające z przepisów prawa
- c. wymienia prawa pacjenta wynikające z przepisów prawa
- d. przestrzega przepisów dotyczących praw pacjenta, ochrony danych osobowych, w tym danych wrażliwych, w związku z realizacją zadań zawodowych
- e. omawia zastosowanie przymusu bezpośredniego zgodnie z przepisami w sprawie ochrony zdrowia psychicznego

2. Opisuje system ochrony zdrowia i pomocy społecznej

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje główne podmioty opieki zdrowotnej udzielające świadczeń przeznaczonych dla osoby chorej i niesamodzielnej, takich jak: podstawowa opieka zdrowotna, ambulatoryjna opieka specjalistyczna, opieka stacjonarna szpitalna, opieka długoterminowa w stacjonarnych zakładach opiekuńczo-leczniczych, w zakładach opiekuńczo-pielęgnacyjnych i w hospicjach stacjonarnych, opieka długoterminowa domowa oraz opieka domowa hospicyjna
- b. wyjaśnia finansowanie systemu ochrony zdrowia
- c. opisuje główne formy organizacyjne pomocy społecznej, takie jak: domy pomocy społecznej, ośrodki wsparcia oraz usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

3. Charakteryzuje rynek usług medycznych i opiekuńczych

Kryteria weryfikacji:

- a. wyjaśnia pojęcia dotyczące świadczeń zdrowotnych i opiekuńczych, w tym pojęcia: pacjent, podopieczny, ubezpieczony, oraz kryteria kwalifikacyjne do opieki: stan zagrożenia życia, stan zdrowia, poziom sprawności, wiek
- b. wyjaśnia pojęcia: standard usług zdrowotnych, standard usług medycznych, standard usług opiekuńczych
- c. wymienia kryteria oceny jakości świadczonej opieki
- d. wyjaśnia podstawowe różnice w funkcjonowaniu publicznych i niepublicznych podmiotów leczniczych dotyczące podmiotu tworzącego oraz źródeł finansowania działalności leczniczej
- e. wyjaśnia różnice w funkcjonowaniu publicznych i niepublicznych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej dotyczące organu założycielskiego oraz źródeł finansowania

4. Charakteryzuje ogólną budowę organizmu człowieka

Kryteria weryfikacji:

- a. objaśnia pojęcia z zakresu anatomii i fizjologii człowieka
- b. omawia budowę tkanek, narządów i układów organizmu człowieka
- c. opisuje czynności i funkcje komórek, tkanek i narządów oraz prawa rządzące tymi funkcjami
- d. omawia rozwój psychofizyczny człowieka w poszczególnych fazach jego życia

5. Stosuje zasady udzielania pierwszej pomocy zgodnie z posiadanymi kompetencjami

Kryteria weryfikacji:

- a. objaśnia pojęcia: pierwsza pomoc, kwalifikowana pierwsza pomoc, reanimacja, resuscytacja, nagłe zagrożenie zdrowotne
- b. omawia stany nagłego zagrożenia zdrowotnego spowodowane chorobą, urazem fizycznym, termicznym i chemicznym
- c. ocenia stan poszkodowanego i dokonuje pomiarów podstawowych czynności życiowych
- d. wykonuje podstawowe czynności resuscytacyjne zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji
- e. posługuje się automatycznym defibrylatorem treningowym AED (automatyczny elektryczny defibrylator)

6. Charakteryzuje pojęcia i procesy dotyczące niepełnosprawności i niesamodzielności oraz zmian patologicznych

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje przyczyny i skutki naruszenia funkcji ciała, takie jak: uraz, przewlekła choroba, podeszły wiek oraz czynniki kontekstowe - osobowe i środowiskowe mające wpływ na funkcjonowanie osoby chorej i niepełnosprawnej
- b. wyjaśnia pojęcie niepełnosprawności z uwzględnieniem stanu prawnego dotyczącego orzekania o niepełnosprawności do celów rentowych i pozarentowych
- c. wyjaśnia pojęcie niesamodzielności (niezdolności do samodzielnej egzystencji)
- d. określa poziom zaangażowania zawodowego i modyfikowania postępowania w zależności od stopnia niesamodzielności osoby chorej lub niesamodzielnej
- e. wyjaśnia pojęcia: asystowanie, pomaganie, opieka
- f. wyjaśnia pojęcia z zakresu patologii
- g. wyjaśnia pojęcia: wielki problem geriatryczny, starcza wielochorobowość
- h. opisuje objawy i skutki zaburzeń w funkcjonowaniu organizmu człowieka spowodowane procesem starzenia i unieruchomieniem

7. Posługuje się językiem migowym

Kryteria weryfikacji:

- a. stosuje podstawowe techniki języka migowego w udzielaniu świadczeń
- b. pomaga pacjentom niedosłyszącym w dostępie do usług medycznych
- c. porozumiewa się z pacjentem językiem migowym w stopniu podstawowym

8. Podejmuje działania w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki

Kryteria weryfikacji:

- a. wyjaśnia pojęcia: promocja zdrowia, edukacja zdrowotna, wychowanie zdrowotne, profilaktyka, polityka zdrowotna
- b. określa zakres działań i podmioty realizujące promocję zdrowia i profilaktykę
- c. wymienia metody profilaktyki stosowane w pracy zawodowej
- d. uzasadnia udział opiekuna medycznego w promocji zdrowia i profilaktyce
- e. współdziała z osobą niesamodzielną i jej rodziną w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki skutków zaniedbań pielęgnacyjnych

9. Przestrzega zasad postępowania w przypadku podejrzenia występowania przemocy

Kryteria weryfikacji:

- a. definiuje pojęcie przemocy, w tym przemocy w środowisku pracy
- b. stosuje procedury dotyczące przeciwdziałania zjawiskom przemocy
- c. wskazuje działania przeciwdziałające przemocy adekwatne do danej sytuacji

10. Stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych

Kryteria weryfikacji:

- a. przestrzega zasad netykiety i norm prawnych dotyczących bezpiecznego korzystania z internetu oraz ochrony informacji i danych
- b. wyszukuje, gromadzi, selekcionuje, przetwarza i wykorzystuje informacje przydatne w wykonywaniu zadań zawodowych
- c. wprowadza dane do elektronicznej dokumentacji zgodnie z kompetencjami zawodowymi i kodem dostępu

11. Charakteryzuje dokumentację medyczną

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia rodzaje dokumentacji medycznej pacjenta
- b. wypełnia dokumentację medyczną związaną z wykonywaniem zadań opiekuna medycznego, taką jak: plan opieki, kartę kontroli podstawowych parametrów życiowych
- c. dokumentuje wykonanie czynności zawodowych

- d. przestrzega zasad postępowania z dokumentacją medyczną w formie papierowej i elektronicznej w celu jej ochrony przed osobami postronnymi oraz przed zniszczeniem

12. Rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia cele normalizacji krajowej
- b. wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy
- c. rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej
- d. korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności

3) Identyfikowanie problemów opiekuńczych i medycznych w opiece nad osobą chorą i niesamodzielną

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Identyfikuje problemy funkcjonalne oraz potrzeby biologiczne i psychospołeczne człowieka w poszczególnych fazach życia i stanach zdrowia

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia metody, techniki i sprzęt do wykonania pomiarów antropometrycznych, pomiarów tętna, ciśnienia tętniczego krwi, oddechu, saturacji krwi, temperatury ciała, obliczania BMI (Body Mass Index - wskaźnik masy ciała)
- b. stosuje metody, techniki i sprzęt do wykonania: pomiarów antropometrycznych, pomiarów tętna, ciśnienia tętniczego krwi, oddechu, saturacji krwi, temperatury ciała, obliczania BMI
- c. dokumentuje wykonanie pomiarów, w tym z użyciem technik komputerowych
- d. wykorzystuje wyniki badań i pomiarów do identyfikowania problemów funkcjonalnych i potrzeb biopsychospołecznych człowieka w poszczególnych fazach życia i stanu zdrowia

2. Współpracuje w procesie identyfikowania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia osoby współpracujące w procesie identyfikowania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej
- b. objaśnia potrzebę współpracy w procesie identyfikowania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej
- c. uzasadnia rolę rodziny w procesie identyfikowania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej
- d. nawiązuje współpracę ze współpracownikami podczas identyfikowania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej
- e. nawiązuje współpracę z rodziną podczas identyfikowania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej

3. Charakteryzuje skutki niesamodzielności w zakresie zaspokajania potrzeb życiowych, w tym: a) odżywiania b) kontroli mikcji i defekacji c) mobilności d) utrzymania higieny ciała

Kryteria weryfikacji:

- a. wyjaśnia pojęcia niedożywienia i odwodnienia oraz wymienia skutki tych stanów dla zdrowia i życia człowieka
- b. wyjaśnia pojęcia mikcji i defekacji oraz wymienia skutki braku kontroli nad wydalaniem
- c. opisuje skutki długotrwałego unieruchomienia
- d. omawia skutki zaniedbań higienicznych

4. Identyfikuje możliwości osoby chorej i niesamodzielnej w zakresie samoopieki

Kryteria weryfikacji:

- a. wyjaśnia istotę samoopieki oraz deficytu samoopieki
- b. opisuje skale służące do oceny zdolności wykonania prostych i złożonych czynności dnia codziennego i czynności życiowych, w tym skale: Barthel, Katza, Lawtona
- c. omawia zastosowanie skali Barthel jako narzędzia do kwalifikowania osób chorych do opieki długoterminowej
- d. wykorzystuje wyniki oceny funkcjonalnej w celu ustalenia możliwości osoby chorej i niesamodzielnej w zakresie samoobsługi
- e. zachęca osobę chorą i niesamodzielną do samoopieki, wskazując na jej zasoby biologiczne i psychiczne oraz znaczenie każdej aktywności w terapii i profilaktyce

5. Wyjaśnia znaczenie efektywnego komunikowania się z osobą chorą i niesamodzielną oraz jej rodziną w rozpoznawaniu potrzeb i problemów

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia relacje międzyludzkie i ich znaczenie
- b. wymienia warunki sprzyjające efektywnemu komunikowaniu się w procesie terapeutycznym
- c. opisuje zasadę pierwszego kontaktu
- d. określa znaczenie sygnałów werbalnych i pozawerbalnych w komunikowaniu się z osobą chorą i niesamodzielną z zespołem otępiennym lub innymi zaburzeniami narządów wzroku, słuchu lub mowy
- e. prowadzi rozmowę z osobą chorą i niesamodzielną
- f. przeprowadza wywiad z rodziną osoby chorej i niesamodzielnej

4) Planowanie czynności higienicznych i pielęgnacyjnych dla osoby chorej i niesamodzielnej

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Planuje czynności higieniczne i pielęgnacyjne adekwatnie do zidentyfikowanych problemów funkcjonalnych oraz potrzeb biologicznych i psychospołecznych osoby chorej i niesamodzielnej

Kryteria weryfikacji:

- a. różnicuje problemy funkcjonalne i potrzeby biopsychospołeczne osoby chorej i niesamodzielnej w różnym stanie zdrowia
- b. rozróżnia rodzaje niepełnosprawności i stopnia niesamodzielności, w tym niepełnosprawność fizyczną, psychiczną, intelektualną, niepełnosprawność narządów wzroku, słuchu lub mowy, niesamodzielność częściową, znaczną, całkowitą
- c. uwzględnia wyniki pomiarów w postępowaniu pielęgnacyjno-opiekuńczym oraz udostępnia je innym osobom uczestniczącym w procesie terapeutycznym zgodnie z przepisami prawa

2. Określa wpływ choroby i niesamodzielności na sytuację życiową osoby chorej i niesamodzielnej oraz jej rodziny

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia chorobę przewlekłą i jej wpływ na funkcjonowanie osoby chorej i niesamodzielnej oraz jej rodziny
- b. charakteryzuje najczęściej występujące choroby przewlekłe
- c. wyjaśnia istotę niesamodzielności, różnicuje jej poziomy (stopnie)
- d. opisuje niesamodzielność jako skutek choroby przewlekłej
- e. omawia wpływ choroby i niesamodzielności na stan biologiczny oraz psychiczny osoby chorej i niesamodzielnej
- f. opisuje specyficzne dla chorób przewlekłych problemy pielęgnacyjno-opiekuńcze

3. Modyfikuje działania w zależności od zmieniających się problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej

Kryteria weryfikacji:

- a. wyjaśnia pojęcia kompensacji i modyfikacji
- b. uzasadnia potrzebę modyfikacji działań opiekuńczych odpowiednio do stanu zdrowia i sprawności osoby chorej i niesamodzielnej
- c. dobiera sprzęt wspomagający i uzgadnia zmianę postępowania z osobą chorą i niesamodzielną
- d. planuje wykonanie czynności pielęgnacyjnych u osoby chorej i niesamodzielnej, uwzględniając ocenę jej stanu
- e. planuje zmodyfikowane działania higieniczne, pielęgnacyjne i wspierające odpowiednio do rozpoznanych problemów funkcjonalnych oraz potrzeb biologicznych i psychospołecznych osoby chorej i niesamodzielnej

5) Organizowanie i wykonywanie czynności higienicznych oraz wykonywanie wybranych czynności opieki pielęgnacyjnej

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Organizuje warunki do wykonania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych z uwzględnieniem oceny stanu osoby chorej i niesamodzielnej

Kryteria weryfikacji:

- a. rozróżnia i wyjaśnia pojęcia: higiena, utrzymanie w czystości, pielęgnacja i utrzymanie kondycji
- b. przygotowuje warunki do wykonania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych, biorąc pod uwagę bezpieczeństwo osoby niesamodzielnej i własne, efektywność i ergonomię pracy
- c. wyjaśnia zasady wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych, w tym na podstawie planu pielęgnowania zleconego przez pielęgniarkę lub położną
- d. uzasadnia konieczność modyfikowania planu czynności pielęgnacyjnych odpowiednio do stanu zdrowia i sprawności osoby chorej i niesamodzielnej oraz sytuacji w miejscu pracy
- e. omawia skutki zaniedbań higienicznych i pielęgnacyjnych dla zdrowia i życia osoby chorej i niesamodzielnej
- f. dobiera materiały i produkty medyczne, środki oraz sprzęt do wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych odpowiednie do stanu zdrowia i sprawności osoby chorej i niesamodzielnej
- g. dobiera metody i techniki do wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych osobie chorej i niesamodzielnej
- h. opisuje specjalne produkty chłonne zabezpieczające skórę i bieliznę oraz preparaty pielęgnacyjne zabezpieczające i poprawiające kondycję skóry

2. Wykonuje czynności higieniczne i pielęgnacyjne osobie chorej i niesamodzielnej

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia podstawowe zasady i procedury stosowane podczas wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych osobie chorej i niesamodzielnej
- b. omawia prawa pacjenta, w tym prawo do dobrej jakości opieki, prawo do wyrażania zgody lub odmowy zgody na wykonywanie czynności higienicznych i pielęgnacyjnych, prawo do tajemnicy, prawo do intymności
- c. omawia przyczyny powstania odleżyny
- d. opisuje zmiany odleżynowe
- e. stosuje profilaktykę przeciwoleżynową
- f. posługuje się sprzętem, przyborami, narzędziami, materiałami i środkami do wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych
- g. wykonuje czynności higieniczne i pielęgnacyjne osobie chorej i niesamodzielnej, przestrzegając zasad, procedur oraz praw pacjenta
- h. dobiera, zakłada i wymienia produkty chłonne

3. Uzasadnia konieczność przestrzegania zasad aseptyki i antyseptyki

Kryteria weryfikacji:

- a. wyjaśnia pojęcia: aseptyka i antyseptyka, dezynfekcja, sterylizacja
- b. omawia metody sterylizacji
- c. stosuje zasady aseptyki i antyseptyki, adekwatnie do ryzyka zakażenia
- d. wyjaśnia procedury i zasady postępowania w sytuacji bezpośredniego narażenia się na zakażenie

4. Przestrzega procedur sanitarno-epidemiologicznych podczas wykonywania zabiegów higienicznych i pielęgnacyjnych

Kryteria weryfikacji:

- a. charakteryzuje źródła zakażenia oraz drogi szerzenia się drobnoustrojów w szpitalu, takie jak: personel medyczny (nosiciele, skóra rąk), niejałowe narzędzia, sprzęt medyczny, aparatura, materiały zanieczyszczone, powietrze i bielizna
- b. omawia ogniwa łańcucha epidemicznego
- c. opisuje podstawowe metody zapobiegania zakażeniom biologicznym
- d. omawia zasady higieny obowiązujące w zakładach opieki zdrowotnej
- e. stosuje procedurę higienicznego mycia i dezynfekcji rąk
- f. stosuje procedury dotyczące zabezpieczania i usuwania zużytego medycznego sprzętu jednorazowego, takiego jak: igły, strzykawki, cewniki, worki na mocz, sprzęt stomijny, oraz postępowania z brudną bielizną
- g. omawia procedury segregacji i usuwania odpadów medycznych
- h. segreguje odpady medyczne i zabezpiecza je zgodnie z obowiązującymi zasadami
- i. przestrzega obowiązujących zasad podczas wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych osobie chorej i niesamodzielnej

5. Przestrzega zasad postępowania wobec osoby chorej i niesamodzielnej w sytuacjach trudnych

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje sytuacje trudne występujące w opiece nad osobą chorą i niesamodzielną, w tym skrajnie zły stan zdrowia, zaburzenia świadomości, agresję, nadwagę połączoną z upośledzeniem funkcji narządów ruchu, odmowę jedzenia i picia, znaczne upośledzenie funkcji wzroku, słuchu lub mowy
- b. rozpoznaje sytuacje trudne dla osoby chorej i niesamodzielnej i dobiera metodę komunikowania się oraz sposób działania
- c. omawia podstawowe zasady postępowania w sytuacjach trudnych w opiece nad osobą chorą i niesamodzielną, uznając za priorytet dobro osoby chorej i niesamodzielnej oraz bezpieczeństwo innych pacjentów, współpracowników i własne

6. Przeprowadza edukację w zakresie wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych adekwatnie do oceny poziomu wiedzy, umiejętności i możliwości osoby chorej i niesamodzielnej

Kryteria weryfikacji:

- a. objaśnia pojęcia dotyczące edukacji zdrowotnej jako ważnego ogniwa w promocji zdrowia
- b. uzasadnia celowość i zakres prowadzenia edukacji osoby chorej i niesamodzielnej w zakresie wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych
- c. opracowuje plan edukacji osoby chorej i niesamodzielnej lub jej rodziny w zakresie wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych
- d. przeprowadza edukację osoby chorej i niesamodzielnej lub jej rodziny w zakresie wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych oraz prowadzenia zdrowego stylu życia

6) Wykonywanie wybranych czynności z zakresu opieki medycznej

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Wykonuje określone zabiegi i czynności medyczne na zlecenie lekarza lub pielęgniarzki lub

położnej

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia zadania opiekuna medycznego w zakresie wykonywania zabiegów i czynności na zlecenie i pod nadzorem lekarza, pielęgniarki lub położnej
- b. karmi osobę chorą i niesamodzielną drogą doustną oraz dojelitową - przez zgłębnik lub gastrostomię, w tym PEG (Percutaneous Endoscopic Gastrostomy - gastrostomia) (metodą porcji), lub pomaga podczas karmienia
- c. omawia monitorowanie bilansu płynów i procedurę dobowej zbiórki moczu
- d. wymienia cewnik zewnętrzny i worek na mocz
- e. prowadzi dobową zbiórkę moczu i bilans płynów
- f. rozróżnia zabiegi przeciwzapalne i kąpiele lecznicze
- g. omawia stosowanie diet terapeutycznych w wybranych schorzeniach
- h. rozpoznaje powikłania leczenia dietetycznego w zakresie podstaw opieki pielęgnacyjnej
- i. wykonuje płukanie jamy ustnej, gardła, oka i rany
- j. zmienia opatrunek na ranie z zachowaniem zasad postępowania higienicznego, aseptycznego i antyseptycznego
- k. wykonuje zamknięcie zacisku kontrolującego przepływ infuzji

2. Wykonuje określone zabiegi i czynności medyczne

Kryteria weryfikacji:

- a. identyfikuje zaburzenia połykania u osoby chorej i niesamodzielnej
- b. obserwuje i rejestruje rodzaj i objętość przyjmowanych posiłków oraz płynów u osób ze stwierdzonymi zaburzeniami odżywiania
- c. opisuje rodzaje stomii, w tym tracheostomię, ileostomię, kolostomię, urostomię, PEG, oraz rodzaje stosowanego sprzętu stomijnego
- d. utrzymuje higienę i pielęgnuje skórę wokół niepowikłanej tracheostomii, gastrostomii, ileostomii, kolostomii
- e. wymienia worek stomijny
- f. wymienia worek na mocz

3. Wykonuje wybrane czynności opieki nad pacjentem z trudnościami oddychania

Kryteria weryfikacji:

- a. wykonuje gimnastykę oddechową
- b. omawia zasady odśluzowywania dróg oddechowych, w tym czyszczenie rurki tracheotomijnej
- c. wykonuje nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia czynne i bierne
- d. pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w korzystaniu z tlenu z koncentratora tlenu oraz w wykonywaniu inhalacji

4. Podaje leki osobie chorej i niesamodzielnej na zlecenie lekarza, pielęgniarki lub położnej

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz ich postacie i drogi

ich podawania

- b. podaje leki przez układ pokarmowy (doustnie, podjęzykowo, okołopoliczkowo, doodbytniczo) lub na skórę
- c. podaje leki przez układ oddechowy (nebulizatory, inhalatory ciśnieniowe z dozownikiem pojedynczych dawek, z dozownikiem uruchamiającym wdech, inhalatory proszkowe)
- d. podaje leki podskórnie
- e. omawia zasady przechowywania i przygotowywania leków zgodnie z obowiązującymi standardami
- f. wymienia i rozpoznaje najczęstsze działania niepożądane poszczególnych leków
- g. powiadamia lekarza, pielęgniarkę lub położną o wystąpieniu działań niepożądanych poszczególnych leków
- h. omawia zasady pomocy osobie chorej i niesamodzielnej przy przyjmowaniu leków

5. Wykonuje testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi włosniczkowej i w moczu oraz cholesterolu we krwi włosniczkowej oraz inne testy paskowe, w miejscu opieki nad pacjentem

Kryteria weryfikacji:

- a. wykonuje test diagnostyczny dla oznaczenia ciał ketonowych w moczu, w miejscu opieki nad pacjentem
- b. wykonuje testy diagnostyczne dla oznaczenia glukozy we krwi włosniczkowej i w moczu oraz cholesterolu we krwi włosniczkowej, w miejscu opieki nad pacjentem
- c. wykonuje badanie glukometrem w celu oznaczenia stężenia glukozy we krwi osoby chorej i niesamodzielnej
- d. dokumentuje dokonanie pomiaru glukometrem i przekazuje informację o wynikach pomiaru lekarzowi, pielęgniarce lub położnej
- e. wykonuje inne testy paskowe, w miejscu opieki nad pacjentem

6. Wykonuje określone czynności z zakresu pobierania materiału do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych na zlecenie lekarza, pielęgniarki lub położnej

Kryteria weryfikacji:

- a. asystuje lekarzowi, pielęgniarce lub położnej przy badaniach diagnostycznych
- b. wykonuje czynności z zakresu pobierania krwi żyłnej i włosniczkowej do badań laboratoryjnych
- c. wykonuje czynności z zakresu pobierania materiału do badań laboratoryjnych z górnych dróg oddechowych w celu wykonania testu diagnostycznego
- d. wykonuje czynności z zakresu pobierania materiału do wykonania testów mikrobiologicznych i mykologicznych, z wyłączeniem wymazów z dróg rodnych lub wykonywanych metodami inwazyjnymi

7) Planowanie, organizowanie i wykonywanie czynności opiekuńczych dla osoby chorej i niesamodzielnej z uwzględnieniem opieki nad osobami z demencją

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Planuje czynności opiekuńcze z uwzględnieniem oceny stanu osoby chorej i niesamodzielnej

Kryteria weryfikacji:

- a. wyjaśnia pojęcie opieki w kontekście skutków niesamodzielności
- b. wyjaśnia pojęcia jednostek chorobowych dotyczących chorób neurodegeneracyjnych
- c. omawia czynności opiekuńcze podejmowane wobec osoby chorej i niesamodzielnej
- d. uzasadnia znaczenie różnicowania osobistego zaangażowania opiekuna medycznego przy wykonywaniu czynności opiekuńczych na: asystowanie, pomaganie i zastąpienie osoby niesamodzielnej
- e. dobiera metody i techniki do wykonywania czynności opiekuńczych odpowiednio do stanu zdrowia i sprawności funkcjonalnej osoby chorej i niesamodzielnej
- f. dobiera materiały, środki i sprzęt do wykonywania czynności opiekuńczych
- g. sporządza plan czynności opiekuńczych

2. Wykonuje czynności opiekuńcze wobec osoby chorej i niesamodzielnej

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia zasady i procedury dotyczące wykonywania czynności opiekuńczych związanych z utrzymaniem warunków niezbędnych do życia i bezpieczeństwem funkcjonalnym w zakresie mobilności, samoobsługi, kształtowania codziennego życia i kontaktów społecznych
- b. przestrzega zasad bezpieczeństwa i procedur podczas wykonywania czynności opiekuńczych
- c. pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w wykonywaniu czynności życia codziennego i utrzymaniu aktywności fizycznej
- d. posługuje się sprzętem wspomagającym, materiałami i środkami pomocniczymi do wykonywania czynności opiekuńczych
- e. pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w użytkowaniu zaleconego sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego
- f. przestrzega procedur postępowania ze sprzętem, materiałami i środkami pomocniczymi do wykonywania czynności opiekuńczych

3. Udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w sytuacjach dla niej trudnych

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje trudne sytuacje życiowe i formy wspierania osoby chorej i niesamodzielnej
- b. omawia rolę opiekuna medycznego w adaptacji osoby chorej i niesamodzielnej do pobytu w podmiotach leczniczych lub jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej
- c. udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do zmian funkcjonalnych wywołanych poważnym urazem, zaawansowaną chorobą przewlekłą, chorobą terminalną lub zaawansowaną starością
- d. udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do pobytu w podmiotach leczniczych lub jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej
- e. współdziała z pielęgniarkami i położnymi w minimalizowaniu negatywnych przeżyć psychicznych i fizycznych związanych z procesem diagnostyczno- -terapeutycznym

4. Współpracuje z zespołem terapeutycznym i opiekuńczym

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia podstawowe zadania zespołu terapeutycznego i wymienia kompetencje jego członków w procesie opieki nad osobą chorą i niesamodzielną, w tym lekarza, pielęgniarki, położnej, fizjoterapeuty, terapeuty zajęciowego, logopedy, psychologa
- b. uzasadnia konieczność współpracy opiekuna medycznego z zespołem terapeutycznym
- c. wymienia główne zakresy współdziałania w obszarze aktywizowania i usprawniania ruchowego osoby chorej i niesamodzielnej
- d. dokumentuje wykonane czynności zawodowe realizowane we współpracy z członkami zespołu terapeutycznego, w tym z użyciem technik komputerowych

5. Komunikuje się z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną i grupą społeczną

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia proces komunikacji interpersonalnej
- b. tworzy warunki sprzyjające efektywnemu komunikowaniu się
- c. charakteryzuje różne techniki komunikacji interpersonalnej z osobą chorą i niesamodzielną i jej rodziną
- d. nawiązuje relacje z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną i grupą społeczną, zmniejsza ich niepokój i poczucie wyobcowania
- e. stosuje zasadę pierwszego kontaktu i efektywnego porozumiewania się w opiece nad osobą chorą i niesamodzielną
- f. stosuje różne metody werbalnego i pozawerbalnego porozumiewania się
- g. pomaga w stosowaniu sprzętu i technologii komunikacyjnych i zachęca osobę chorą i niesamodzielną do utrzymywania relacji z rodziną i innymi osobami ważnymi dla jej funkcjonowania
- h. wykazuje się empatią i asertywnością w procesie komunikowania się z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną i grupą społeczną

8) Prowadzenie przyłóżkowej aktywizacji pacjentów leżących

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Współpracuje z zespołem terapeutycznym w zakresie treningu aktywności wchodzącego w zakres ADL (Activities of Daily Living - czynności życia codziennego)

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia podstawowe czynności wchodzące w zakres ADL
- b. współpracuje z fizjoterapeutą, pielęgniarką oraz terapeutą zajęciowym w zakresie treningu ADL, w szczególności w zakresie nauki lub doskonalenia ubierania się, spożywania posiłków
- c. współpracuje z fizjoterapeutą, pielęgniarką oraz terapeutą zajęciowym w prowadzeniu treningu korzystania z pomocy ułatwiających ADL, takich jak: uchwyty, chwytaki, specjalnie dostosowane sztucce oraz talerze
- d. wykonuje samodzielnie trening ADL, zaprojektowany oraz zaplanowany przez fizjoterapeutę lub terapeutę zajęciowego, w celu utrwalenia efektów fizjoterapii oraz terapii zajęciowej

2. Współpracuje z zespołem terapeutycznym w zakresie pionizacji pacjenta

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia podstawowe etapy pionizacji pacjenta
- b. asekuje pacjenta podczas pionizacji do pozycji siedzącej
- c. wymienia sprzęt pomocniczy, wyroby medyczne wykorzystywane w pionizacji - laski, balkoniki, deski transferowe, podnośniki ręczne i sufitowe

3. Asekuje pacjenta podczas transferów z łóżka na wózek lub z wózka na toaletę

Kryteria weryfikacji:

- a. współpracuje z fizjoterapeutą w zakresie aktywizowania pacjenta i zwiększania jego samodzielności w zakresie poruszania się
- b. asekuje pacjenta z porażeniem połowicznym przy transferze z łóżka na wózek oraz z wózka na toaletę
- c. asekuje pacjenta z niedowładami lub amputacjami w obrębie kończyn dolnych w zakresie transferu z łóżka na wózek oraz z wózka na toaletę
- d. wykorzystuje urządzenia wspomagające transfer pacjenta, takie jak: maty poślizgowe, deski do transferu pacjenta, podnośniki pacjenta jezdne oraz sufitowe
- e. stosuje odpowiednie pozycje ułożeniowe u pacjenta leżącego
- f. stosuje zasady ergonomii oraz ramy czasowe w trakcie zmiany pozycji
- g. stosuje odpowiednie przybory służące do pełnego odciążenia kończyn oraz tułowia
- h. wykorzystuje wyroby medyczne (np. balkoniki, laski) w trakcie pionizacji i asekcji podczas chodu

4. Współpracuje z fizjoterapeutą w zakresie wykonywania fizjoterapii przyłózkowej

Kryteria weryfikacji:

- a. wykonuje podstawowe ćwiczenia oddechowe zaprojektowane i zaplanowane przez fizjoterapeutę
- b. wykorzystuje sprzęt do wykonywania ćwiczeń czynnych, czynnych z oporem, wspomaganych, biernych, czynno-biernych według programu zaplanowanego przez fizjoterapeutę, np. rotory przyłózkowe

9) Język obcy zawodowy

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie

Kryteria weryfikacji:

- a. rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta

2. Rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)

Kryteria weryfikacji:

- a. określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu
- b. znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje
- c. rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu
- d. układa informacje w określonym porządku

3. Samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem - według wzoru)

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi
- b. przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady)
- c. wyraża i uzasadnia swoje stanowisko
- d. stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze
- e. stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji

4. Uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych - reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym podczas rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego

tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych

Kryteria weryfikacji:

- a. rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę
- b. uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia
- c. wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób
- d. prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi
- e. stosuje zwroty i formy grzecznościowe
- f. dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji

5. Zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych

Kryteria weryfikacji:

- a. przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych)
- b. przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym
- c. przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym
- d. przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację

6. Wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad nauką języka obcego nowożytnego b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne

Kryteria weryfikacji:

- a. korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego
- b. współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe
- c. korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno- -komunikacyjnych
- d. identyfikuje słowa kluczowe, internacjonalizmy
- e. wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa
- f. upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne

10) Kompetencje personalne i społeczne

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej

Kryteria weryfikacji:

- a. wyjaśnia pojęcia: etyka, etyka zawodowa, wartości moralne, hierarchia wartości, reguła, norma moralna, kodeks etyczny, kultura, kultura zachowania
- b. omawia zasady kultury osobistej i etyki, w tym etyki zawodowej
- c. rozpoznaje przypadki naruszeń praw pacjenta i praw człowieka
- d. wskazuje skutki nieprzestrzegania praw pacjenta
- e. rozpoznaje zachowania etyczne i nieetyczne w życiu codziennym i zawodowym
- f. stosuje zasady etykiety językowej, zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w swoim środowisku
- g. przestrzega zasad netykiety w komunikacji w internecie
- h. przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych
- i. dba o prestiż i wizerunek zawodu
- j. respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy
- k. przestrzega zasady zaufania i poszanowania prywatności w wykonywaniu zadań zawodowych

2. Wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany oraz konsekwencją w realizacji zadań zawodowych

Kryteria weryfikacji:

- a. dokonuje analizy własnej kreatywności i otwartości na zmiany
- b. wymienia techniki twórczego rozwiązania problemu
- c. proponuje alternatywne, nowatorskie rozwiązania problemów
- d. stosuje techniki twórczego myślenia podczas rozwiązywania problemu
- e. opisuje źródła zmian organizacyjnych
- f. podejmuje działania w zmiennych warunkach pracy w zależności od stanu osoby chorej i niesamodzielnej
- g. wskazuje możliwości wprowadzania zmiany w realizacji zadań zawodowych
- h. planuje i wykonuje działania pielęgnacyjno-opiekuńcze zgodnie z przyjętym planem i w określonym czasie
- i. dokonuje analizy i oceny podejmowanych działań w kontekście jakości świadczonych usług

3. Przewiduje skutki podejmowanych działań

Kryteria weryfikacji:

- a. zarządza czasem pracy
- b. analizuje sytuacje zawodowe w kontekście przestrzegania norm i procedur
- c. rozpoznaje przypadki łamania norm i procedur oraz ocenia ich konsekwencje
- d. wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe wydarzeń i zachowań
- e. przewiduje skutki niewłaściwych działań na stanowisku pracy
- f. dokonuje samooceny i wskazuje konsekwencje wynikające z popełnianych błędów
- g. informuje współpracowników o istotnych problemach, których rozwiązanie wykracza poza jego kompetencje

4. Radzi sobie ze stresem

Kryteria weryfikacji:

- a. wyjaśnia pojęcia: stres, eustres, dystres
- b. omawia czynniki stresogenne
- c. wymienia objawy stresu oraz konsekwencje długotrwałego pozostawania pod wpływem stresu
- d. omawia objawy wypalenia zawodowego
- e. wskazuje przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej
- f. opisuje i stosuje techniki radzenia sobie z emocjami i ze stresem

5. Aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje umiejętności i kompetencje niezbędne do wykonywania zawodu
- b. uzasadnia znaczenie doskonalenia zawodowego, aktualizowania wiedzy i umiejętności zawodowych
- c. analizuje własne kompetencje i ustala cele oraz planuje dalszą ścieżkę rozwoju
- d. dobiera formy doskonalenia zawodowego do swoich potrzeb i możliwości
- e. dzieli się wiedzą i doświadczeniem z innym
- f. analizuje swoje predyspozycje w zakresie samozatrudnienia

6. Negocjuje warunki porozumień

Kryteria weryfikacji:

- a. wyjaśnia pojęcia: konflikt, negocjacje, mediacje, arbitraż
- b. uzasadnia potrzebę rozwiązywania konfliktów
- c. wymienia metody rozwiązywania konfliktów
- d. uzasadnia potrzebę utrzymywania poprawnych relacji z odbiorcami usług i współpracownikami
- e. określa czynniki ułatwiające i utrudniające negocjacje
- f. omawia rodzaje negocjacji: miękkie, twarde, rzeczowe
- g. opisuje style prowadzenia negocjacji

7. Współpracuje w zespole podczas realizacji zadań zawodowych

Kryteria weryfikacji:

- a. uzasadnia korzyści wynikające z pracy zespołowej oraz celowość planowania pracy zespołu
- b. wymienia cechy grupy społecznej, różne formy współpracy w grupie oraz czynniki związane z procesami rozwoju grupy
- c. wymienia konsekwencje niewłaściwego planowania pracy w zespole
- d. wskazuje aspekty właściwego doboru ról w zespole i określa swoją rolę w zespole
- e. wymienia korzyści wynikające z właściwego zarządzania zespołem i określa osobiste predyspozycje do kierowania zespołem

8. Stosuje zasady komunikacji interpersonalnej

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje ogólne zasady komunikacji interpersonalnej
- b. wypowiada się w sposób zrozumiały, jasny i swobodny, logicznie argumentuje
- c. interpretuje mowę ciała w komunikacji
- d. wykorzystuje pytania, parafrazę w komunikacji interpersonalnej
- e. przestrzega zasady asertywności w komunikacji interpersonalnej
- f. udziela informacji zwrotnej
- g. przestrzega zasad etykiety językowej

11) Organizacja pracy małych zespołów

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań

Kryteria weryfikacji:

- a. uzasadnia celowość planowania pracy zespołu
- b. wskazuje konsekwencje niewłaściwego planowania pracy w zespole

2. Dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań

Kryteria weryfikacji:

- a. przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań
- b. identyfikuje kompetencje i umiejętności osób w zespole
- c. przydziela zadania, uwzględniając poziom umiejętności i kompetencje członków zespołu

3. Kieruje wykonaniem przydzielonych zadań

Kryteria weryfikacji:

- a. wskazuje cechy skutecznego menedżera i lidera grupy
- b. opisuje zakres obowiązków kierownika zespołu
- c. stosuje strategie kierowania zespołem wykonującym przydzielone zadania

- d. zachęca członków zespołu do wykonywania zadań
- e. przyjmuje odpowiedzialność za podejmowane decyzje
- f. monitoruje działania zespołu
- g. sporządza sprawozdania z realizacji działań zespołowych

4. Wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakości pracy

Kryteria weryfikacji:

- a. analizuje wyniki badań przeprowadzanych wśród pracowników dotyczących warunków pracy
- b. wykorzystuje opinie pracowników do planowania zmian techniczno-organizacyjnych
- c. proponuje zmiany w organizacji pracy mające na celu poprawę warunków i jakości pracy
- d. proponuje rozwiązania techniczne mające na celu poprawę warunków i jakości pracy

Instytucje certyfikujące i podmioty powiązane z kwalifikacją

#	Instytucje certyfikujące (IC)	Instytucje walidujące
1	Okręgowe Komisje Egzaminacyjne	
2	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży	
3	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku	
4	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie	
5	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu	
6	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi	
7	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu	
8	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie	
9	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie	

Minister właściwy dla kwalifikacji:

Minister Edukacji

